

Bibliotecile publice in contextul societatii informationale

In zilele de 14-15 octombrie 1999 se desfasura la Copenhaga Conferinta Paneuropeana. Participau teoreticieni si practicieni din sfera politicii, subiectul abordat fiind unul foarte actual : analiza importantei bibliotecilor publice in contextul societatii informationale. S-a subliniat faptul ca multe biblioteci publice de pe continent au deja un rol-cheie in incurajarea identitatii comunitare, in dezvoltarea economica, in instruirea permanenta si diversificarea culturala.

Intalnirea se incheia cu adoptarea unei declaratii privind principalele jaloane ale dezvoltarii bibliotecilor publice in Europa, prin prisma noului tip de societate care se construiesc, tip bazat pe o valoare fundamentala-informatia. Din elementele definitorii ale acestei declaratii spicuim :

-Participantii iau ca baza comuna pentru politicile nationale si europene referitoare la bibliotecile publice urmatoarele :

1.Roluri care ii revin bibliotecii publice :

a) Democratie si spirit critic-bibliotecile publice au ocazia deosebita, de importanta strategica, de a ridica standardul de viata si de a spori posibilitatile democratice ale cetatenilor din societatea informationala, prin oferirea accesului liber si echitabil la informatii de cea mai buna calitate ;

b) Dezvoltarea economica si sociala-bibliotecile publice sprijina evolutia comunitatilor prin oferirea unor servicii de informare raspunzand cerintelor locale. Ele constituie instrumente importante de reducere a diferentelor dintre cetatenii bine informati si cei putin informati;

c) Educatie permanenta-prin larga lor raspandire pe intreg teritoriul Europei, bibliotecile publice ofera infrastructura pentru educatie permanenta si accesul imediat la continutul retelelor virtuale. Ele constituie, de asemenea, un ajutor pentru cei care isi desavarsesc educatia, indiferent de nivelul studiilor;

d) Diversitatea culturala si lingvistica - in conformitate cu dimensiunea culturala a Tratatului Uniunii Europene, bibliotecile publice sunt institutii culturale cu o mare responsabilitate fata de patrimoniul cultural, literar, fata de cunoastere in general.

2.Interventii ale Comisiei Europene

Declaratia de la Copenhaga solicita Comisiei Europene sa sustina initiativa Parlamentului European privind „ rolul bibliotecilor in lumea moderna”, prin promovarea unor actiuni practice de implementare a recomandarilor din avest raport. Toate aceste actiuni trebuie sa aduca in prim plan rolul fundamental al bibliotecilor publice intr-o societate a informatiei, precum si necesitatea unei politici unitare la nivel ul european in domeniul informatiilor.

3.Interventii ale guvernelor nationale si federale

Aceasi Declaratie solicita guvernelor nationale si federale :

-sa elaboreze o politica nationala in domeniul informatiilor, in interes public, recunoscandu-se rolul esential si unic al bibliotecilor publice ca un centru de acces pentru toti cetatenii, ele fiind sprijinite si printr-o legislatie corespunzatoare;

-sa construiasca o infrastructura adecvata a retelei informatiionale nationale, aceasta trebuind sa grupeze toate centrele creatoare de informatii, in special bibliotecile muzeelor si arhivelor, incurajand, concomitent, si raspandirea si schimbul de informatii; se va avea in vedere si o eficienta crescuta a colaborarii dintre bibliotecile publice;

-sa dezvolte si sa activeze programe pentru bibliotecile publice care sa asigure standarde minime de acces pentru cetateni, asigurandu-se si un nivel al investitiilor corespunzator;

-sa asigure dotarea bibliotecilor publice cu infrastructura necesara accesului optim al cetatenilor la noile resurse informatiionale, indiferent de situatia lor financiara, fizica sau educationala si sa garanteze ca bibliotecile dispun de resursele necesare pentru mentinerea, in timp, a serviciilor;

-sa faca lobby in Parlamentul European pentru bibliotecile publice, astfel incat acestea sa ocupe un loc privilegiat pe agenda sociala, atat in prezent, cat si in viitor;

-sa actioneze in directia asigurarii unui echilibru echitabil intre drepturile creatorilor de informatii si dreptul cetatenilor de a avea acces la informatii care sa-i duca spre o viata mai buna.

4. Interventii ale bibliotecilor publice

Declaratia de la Copenhaga recomanda bibliotecilor publice:

-sa fie pregatite pentru reorientarolurilor si a resurselor care le revin si sa-si reorganizeze serviciile pentru a putea raspunde solicitarilor sociale in continua schimbare;

-sa coopereze si sa aiba parteneriate pe termen lung cu celelalte institutii pastratoare si creatoare de informatii pastratoare si creatoare de informatii, cu toti factorii educational;

-sa intervina in toate sectoarele comunitatii printr-o propaganda eficienta a serviciilor oferite, astfel incat cetatenii sa constientizeze si sa poata utiliza toate resursele bibliotecilor publice.

In acest „concept” european sunt cuprinse si bibliotecile publice din Romania, aflate inasa sub impactul si provocarile unei perioade de tranzitie. Lucrurile n-au stat inasa pe loc, ultimii ani aducand progrese vizibile, multe dintre ele datorandu-se Asociatiei Nationale a Bibliotecarilor si Bibliotecilor din Romania care, reusind colaborarea multor specialisti, a inceput derularea unor programe de interes national : programul de automatizare a bibliotecilor publice si de realizare a unei retele nationale; programul de pregatire profesionala continua a profesionistilor din biblioteca; programe de colaborare cu diverse biblioteci publice si organisme internationale din Europa; initiative legislative-Legea bibliotecilor (nepromulgata inca).

Desi s-au inregistrat progrese, este necesara o mai mare implicare a factorilor politici si administrativi in sustinerea bibliotecilor publice la nivel comunitar. In acelasi timp, este necesara si o implicare mai mare din partea bibliotecilor publice in viata comunitatii in care activeaza, prin diversificarea serviciilor, prin transformarea lor in centre culturale, de informare si educatie permanenta.

Octavian Mihai Sachelarie

Material publicat in “Cultura: Revista de opinii si informatii culturale”,
Pitesti, anul V, nr.1-2, iunie 2002